

Homoterapi, selvmord og kristentro

10 momenter til kunnskap og refleksjon

Et notat fra Stiftelsen MorFarBarn.

Til: Stortingspolitikere i alle partier, desember 2019

1. Årsakene til selvmord er sammensatte.

Fagfolk er enige om at selvmord sjelden bare har én årsak. Som regel er det en kombinasjon av flere faktorer. På et ressursark fra Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF), formuleres det slik: «Mennesker som prøver å ta livet sitt, opplever ofte en kombinasjon av flere samtidige forhold som kan føre til en opplevelse av håpløshet og en overveldende følelse av å ikke mestre livet.»

2. Hersketeknikk?

Fordi selvmord er en komplisert og følsom tematikk, må enkle og overfladiske forklaringer (og anklager) unngås. Den lettvinnte påstanden om at kristen seksualetikk driver LHBT-personer til selvmord – en påstand som vanligvis blir fremsatt uten noen som helst dokumentasjon – fungerer ofte som en hersketeknikk, der man prøver å bringe meningsmotstanderen til taushet. På hvilke andre temaområder tillates det at man anklager folk for å drive andre til selvmord uten at man trenger å begrunne den dramatiske anklagen? Er ikke det maktspråk og hersketeknikk?

3. Viktige nyanseringer.

For at samtalen omkring problemer og utfordringer som kan føre til selvmord skal være presis, må man skjelne klart mellom (a) selvmordstanker, (b) selvskading, (c) selvmordsforsøk og (d) gjennomførte selvmord.

Informasjon fra NSSF viser at rundt 18 prosent av ungdom 12-18 år og 4 prosent av voksne oppgir at de har skadet seg selv med vilje. Om selvmordsforsøk sier NSSF at «det antagelig er om lag 4-6 000 personer som behandles i helsevesenet for selvmordsforsøk årlig.» Når det gjelder gjennomførte selvmord i Norge, er det ca 600 personer som dør av selvmord hvert år, hvorav ca 400 er menn og ca 200 kvinner.

4. Svar fra NSSF om sammenheng mellom kristen tro og selvmord blant LHBT-personer.

I november 2019 fikk Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging følgende spørsmål:

«Finnes det forskning som sier noe om at religiøs tilhørighet, gjerne kristen tro, har noe å si for selvmordsfare og -forebygging, positivt eller negativt? Ikke minst er jeg interessert i å vite om det er påvist en sammenheng mellom kristen tro og selvmord blant LHBT+-personer.»

Senteret svarte slik:

«Det er bortimot umulig å fremskaffe fakta om spørsmålet du reiser. Grunnen er at selvmord (heldigvis) er et sjeldent fenomen, og for å forske på forskjeller mellom grupper må man ha et visst antall for statistisk å signifikanteste forskjellene. Når det gjelder små grupper, og i ditt tilfelle en undergruppe av en undergruppe igjen, er det ikke mulig å utføre statistiske analyser (fordi antallet er for lite til å si noe om systematiske forskjeller).»

Bør ikke slike fakta føre til mer tilbakeholdenhet og varsomhet i anklager om at meningsmotstandere driver LHBT-personer til å begå selvmord?

5. Alkohol.

Det er en klar sammenheng mellom forbruk av alkohol og selvmord. Dette er alle fagfolk enige i. Se f.eks. artikler om tematikken på Senter for selvmordsforskning og -forebygging. Omtrent 40 prosent av alle som dør i selvmord, har alkohol i blodet.

Undersøkelser blant annet av NOVA viser at alkoholforbruket blant homofile, og særlig blant lesbiske, er mange ganger høyere enn blant gjennomsnittet i befolkningen. Det er blant annet et av funnene i NOVA-rapport 3/05.

6. Skeive miljøer.

Å legge hele ansvaret for skeives problemer og utfordringer på samfunnet og/eller på religiøse miljøer, er uholdbart. De skeive miljøene er som regel ingen «søndagsskoler» og kan være like mye preget av negativ sosial kontroll, forventningspress, utstøtelsesmekanismer, sexpress, høyt alkoholforbruk, klikkvesen o.l. som mange andre miljøer.

For en del år siden gjenga Dagbladet (10.12.02) noe av innholdet i en rapport med navnet «Homofile og selvmordsforebygging». Rapporten bestod av dybdeintervjuer med 400 homofile rundt om i Norge. I omtalen av rapporten gjenga Dagbladet noen av funnene slik: «Mange lesbiske og homofile opplever at homomiljøene preges av stereotypier, vellykkethetspress, fokus på sex, annerledeshet og kynisme. (...) Særlig kvinner beskriver miljøene som preget av sladder, intriger og baksnakking. I tillegg oppfattes homomiljøene som sammensveisede, overflatiske og ekskluderende. Man må være tøff og pågående for å komme inn, sier mange.» Det er en del år siden denne rapporten ble laget. Men er det noe som tyder på at dagens skeive miljøer er veldig forskjellige fra den gang?

7. Studien «Happily Religious».

I 2016 ble det publisert en interessant [amerikansk forskningsrapport](#) med tittelen «Happily Religious: The Surprising Sources of Happiness Among Lesbian Gay, Bisexual, and Transgender Adults». Funnene i denne undersøkelsen, basert på materiale fra Pew Research Center, viser at LHBT-personer som tilhører konservative, evangeliske menigheter i USA opplever høyere livskvalitet enn folk som ikke har noen religiøs tilknytning. - Virkeligheten er kanskje ikke så enkel og endimensjonal som den ofte blir framstilt?

8. Muslimske miljøer.

Hvorfor fokuserer politikerne nesten bare på kristne miljøer i debatten om såkalt «homoterapi»? Hvor er det blitt av fokuset på muslimske menigheter i denne sammenheng? Mye tyder på at det er atskillig mer å kritisere og ta fatt på der enn i kristne miljøer.

9. Levekårsundersøkelsen for skeive i Agder 2018.

Denne undersøkelsen er ofte blitt nevnt de siste månedene – også i lovforslagene fra Ap og MDG. Undersøkelsen blir brukt som bevis og dokumentasjon på hvor mange LHBT-personer i Agder som sliter med dårlig psykisk helse, og den benyttes som begrunnelse for at alle kommuner bør vedta handlingsplaner. Påfallende nok blir det aldri nevnt at undersøkelsen er beheftet med grunnleggende metodiske svakheter:

- (a) Undersøkelsen er ikke på noen måte representativ for den skeive befolkningen i Agder – verken aldersmessig, kjønnsmessig, geografisk eller med hensyn til seksuell praksis. Undersøkelsen bestod nemlig av selv-rekrutterte deltakere som meldte seg på etter plakatkampanjer på bussene i Kristiansand o.l.
- (b) Besvarelsene var 100% anonyme og ble gjennomført på internett, der ikke engang IP-adressene ble registrert.
- (c) Hvem som helst kunne i prinsippet svare så mange ganger de ville på undersøkelsen, uten at det kunne oppdages. Muligheten for diverse typer misbruk og manipulering var med andre ord ubegrenset.
- (d) Liknende metodiske svakheter går også igjen i mange andre undersøkelser omkring skeives levekår og situasjon. Det blir imidlertid nesten aldri nevnt at tallene som kommer fram, er høyst usikre.
- (e) Denne type 'forskning' bør behandles med stor varsomhet og med en sunn dose skepsis. Er det forsvarlig å bruke denne type undersøkelser som grunnlag for nasjonal lovgivning og omfattende lokale handlingsplaner?

10. Mindre enn 5 prosent av LHBT-personer er med i Foreningen FRI.

«FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold» har ca 4.000 medlemmer. Dette er bare en liten brøkdel av LHBT+-personer i Norge. Over 95 prosent av LHBT-personer i Norge er **ikke** medlemmer av Foreningen FRI. Foreningen er derfor på ingen måte representativ eller et talerør for alle skeive i Norge.

Er det logisk og forsvarlig å gi Foreningen FRI, en privat interesseorganisasjon, stadig sterkere definisjonsmakt, autoritet og innflytelse når mindre enn fem prosent av LHBT-personer i Norge velger å være medlemmer i foreningen?